

MATERIĀLS TAPIS AR VIDES AIZSARDZĪBAS
FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU

GRĪŠĻU EKOLOGISKAIS NOTEICEJS

Sastādītāja un zinātniskā redaktore
Valda Baroniņa

Fotogrāfijas
**Agnese Priede, Ansis Opmanis, Baiba Bambe, Inga Hoņavko, Julita Kluša,
Liene Auniņa, Solvita Rūsiņa, Uvis Suško, Valda Baroniņa**

Zīmējumi
Rūta Kazāka

Makets
Lauma Strazdiņa

© Latvijas Dabas fonds, 2016
© Fotogrāfiju un zīmējumu autori, 2016
Materiāla pārpublicēšana tikai saskaņojot ar Latvijas Dabas fondu

Latvijas Dabas fonds
2016

IEVADS

Latvijā reģistrētas mazliet vairāk nekā 70 grīšļu sugas, daudzas no tām ir bieži sastopamas, un vismaz 40 ir arī ES biotopus raksturojošas sugas – tāpēc to pazīšanai ir liela nozīme. Kaut arī grīšļi ir gana labi atšķirami pēc tiem raksturīgajām pazīmēm, tomēr sugu lielā skaita dēļ to noteikšana parasti sagādā grūtības, kas arī rosināja veidot šo ilustratīvo grīšļu noteicēju. Tajā ietvertas 54 biežāk sastopamās un dažas arī ļoti retas, bet ES biotopu īpaši raksturojošas sugas.

Visi grīšļi parasti tiek klasificēti 3 grupās:

- 1) vienvārpas,
- 2) vienādvārpu,
- 3) dažādvārpu.

Šis iedalījums ievērots arī šajā noteicējā. Kad saprasts, pie kādas grupas nosakāmais grīslis pieder, turpmākā noteikšana veidota pēc ekoloģiskiem principiem – kādā augtenē jeb biotopā atrodamies (skat. zemāk). Izmantotas tikai lauka apstākļos saskatāmas pazīmes, kur nav jāpielieto mikroskopiski mērījumi. Katrai sugai pievienots grīšļa augļi ietverošā orgāna – pūslīša un tā plēksnes – zīmējums, jo tieši to pazīmēm dažkārt ir izšķirošā nozīme, bet tās labāk saskatāmas ar lupu.

Atzīmētas arī līdzīgās sugas, atšķirības starp tām var atrast noteicējā. Iespēju robežas sniegtas papildus detaļas, kas palīdz noteikt sugu. Jāuzsver, ka grīšļu sugas, atšķirībā no citiem ziedaugiem, vieglāk noteikt nevis ziedēšanas laikā (kas parasti ir maijā, jūnija sākumā), bet gan tieši pūslīšu gatavības laikā, t.i. lielākoties ap Jāniem. Pārzinot grīšļu veģetatīvās pazīmes, tos var noteikt arī pēc tām, tāpēc noteicējā iespēju robežās dotas arī vieglāk pamanāmās veģetatīvās pazīmes.

Katrai sugai norādīti ES biotopi, kuros šī suga ir raksturīga (atzīmēts treknā rakstā) vai kuros vienkārši var būt sastopama (parastā rakstā). Aiz sugas latviskā nosaukuma norādīta arī tās sastopamība – bieži (B), vidēji (V), reti (R), ļoti reti (LR), kā arī norādītas Latvijā aizsargājamās sugas, dabisko meža biotopu (DMB) un bioloģiski vērtīgo zālāju (BVZ) sugas. Ar zilu krāsu norādītas īpaši raksturīgas sugas pazīmes.

Biotopi:

Slapji meži 1 (dažādvārpu)	4
Slapji meži 2 (dažādvārpu)	5
Slapji meži 3 (vienādvārpu)	6
Slapji meži 4 (vienādvārpu)	7
Sausi skujkoku un jauktu koku meži	8
Sausi lapkoku un jauktu koku meži	9
Virsāji	10
Purvi un avoksnāji (vienvārpas)	11
Augstie un pārejas purvi (dažādvārpu)	12
Augstie un pārejas purvi, nekalķaini avoksnāji (vienādvārpu)	13
Kalķaini purvi un avoksnāji 1 (dažādvārpu)	14
Kalķaini purvi un avoksnāji 2 (vienādvārpu)	15
Kalķaini zālāji	16
Slapji un mitri zālāji 1 (dažādvārpu)	17
Slapji un mitri zālāji 2 (vienādvārpu)	18
Mēreni mitri un sausi zālāji 1 (dažādvārpu)	19
Mēreni mitri un sausi zālāji 2 (vienādvārpu)	20

Noteicējā ievietotās grīšļu sugas

1. *Carex acuta* Slaidais grīslis **17**
2. *Carex acutiformis* Krastmalas grīslis **4, 17**
3. *Carex appropinquata* Satuvinātais grīslis **7, 15**
4. *Carex arenaria* Smiltāja grīslis **8, 20**
5. *Carex brizoides* Vizuļu grīslis **9**
6. *Carex buxbaumii* Buksbauma grīslis **15, 18**
7. *Carex capillaris* Matveida grīslis **16**
8. *Carex caryophyllea* Pavasara grīslis **19**
9. *Carex cespitosa* Ciņu grīslis **5, 17**
10. *Carex chordorrhiza* Tievsakņu grīslis **7, 13**
11. *Carex cinerea* Iesirmais grīslis **6, 13**
12. *Carex contigua* Vārpainais grīslis **20**
13. *Carex davalliana* Devela grīslis **11**
14. *Carex diandra* Divputekšņlapu grīslis **13**
15. *Carex digitata* Pirkstainais grīslis **9**
16. *Carex dioica* Divmāju grīslis **11**
17. *Carex disperma* Divsēklu grīslis **6**
18. *Carex disticha* Divrindu grīslis **18**
19. *Carex echinata* Aslapu grīslis **6, 13**
20. *Carex elata* Augstais grīslis **12, 17**
21. *Carex elongata* Pagarinātais grīslis **7**
22. *Carex ericetorum* Virsāja grīslis **8, 10**
23. *Carex flacca* Zilganais grīslis **14, 16**
24. *Carex flava* Dzeltenais grīslis **5, 12**
25. *Carex globularis* Apaļvārpu grīslis **5**
26. *Carex hartmanii* Hartmaņa grīslis **18**
27. *Carex heleonastes* Kūdrāja grīslis **15**
28. *Carex hirta* Pūkaina grīslis **19**
29. *Carex hostiana* Hosta grīslis **14, 16**
30. *Carex lasiocarpa* Pūkaugļu grīslis **12**
31. *Carex lepidocarpa* Zvīņaugļu grīslis **14**
32. *Carex leporina* Zaķu grīslis **20**
33. *Carex limosa* Dūkstu grīslis **12**
34. *Carex loliacea* Aireņu grīslis **6**
35. *Carex montana* Kalnu grīslis **8**
36. *Carex nigra* Dzelzsāle **5, 10, 19**
37. *Carex ornithopoda* Pleznveida grīslis **14, 16**
38. *Carex pallescens* Bālganais grīslis **19**
39. *Carex panicea* Sāres grīslis **10, 14, 16**
40. *Carex paniculata* Skarainais grīslis **15**
41. *Carex pauciflora* Mazziedu grīslis **11**
42. *Carex paupercula* Palu grīslis **5**
43. *Carex pilosa* Matainais grīslis **9**
44. *Carex pilulifera* Lodvārpu grīslis **8, 10, 19**
45. *Carex praecox* Agrais grīslis **20**
46. *Carex pseudocyperus* Dižmeldru grīslis **4**
47. *Carex pulicaris* Blusu grīslis **11**
48. *Carex remota* Attālvārpu grīslis **7, 13**
49. *Carex riparia* Krasta grīslis **4**
50. *Carex rostrata* Pūslīšu grīslis **4, 12**
51. *Carex sylvatica* Meža grīslis **9**
52. *Carex vaginata* Makstainais grīslis **9**
53. *Carex vesicaria* Uzpūstais grīslis **4, 17**
54. *Carex vulpina* Lapsu grīslis **18**

1. VIENVĀRPAS GRĪŠLI

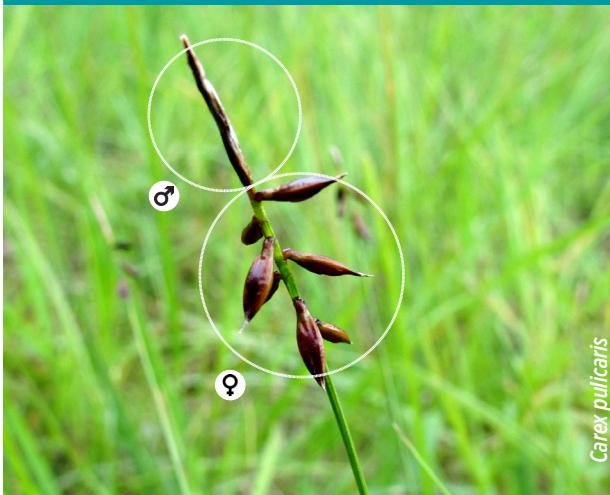
Stublāja galā 1 vārpīņa

Tikai 4 sugas:
C. davalliana, *C. dioica*, *C. pauciflora*, *C. pulicaris*

DIVMĀJNIEKS - ♂ un ♀ vārpīņas uz atsevišķiem augiem

VIENMĀJNIEKS - ♂ un ♀ vārpīņas uz viena auga

2. VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

Vārpīņu parasti daudz, tās izskatās ± vienādās, jo ♂ un ♀ ziedi atrodas vienā vārpīnā un NAV atsevišķi ♂ un ♀ ziedu vārpīnās

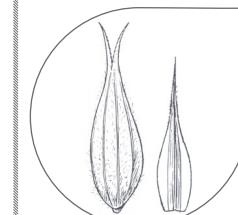
Apakšējo lapu makstu krāsa, šķelšanās
(svārīga pazīme 2. un 3. grupai)

3. DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

♂ un ♀ ziedi IR atsevišķi dažādās vārpīnās

Apakšējās vārpīņas seglapa un tās maksts
(svārīga pazīme 3. grupai)

Pūslītis ar divzobainu
knābīti (pa kreisi) un
pūslīša segplēksne
(pa labi)

APZĪMĒJUMI

- zilā krāsā - raksturīga pazīme
- SASTOPAMĪBA: B - bieži; V - vidēji;
R - reti; LR - ļoti reti
- SAISINĀJUMI: lpp - lapa; pl - plats; ga - garš
● Ipaši aizsargājama suga (MK 396)
- 2180 (Bold) ES biotopam raksturīga suga
9050 sastopams šajā biotopā

SLAPJI MEŽI (1)

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex acutiformis
KRASTMALAS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 130 cm augsts
- (2) lpp nedaudz zilganas, 4-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa garāka par visu ziedkopu
- (4) lpp makstis sarkanbrūnas
- (5) pūslīši zaļganpelēki, ar papillām, matēti, drīksnas 3 (*C. acuta* 2)

LĪDZĪGS: *C. acuta*, *C. riparia*

9080, 91E0, 6450

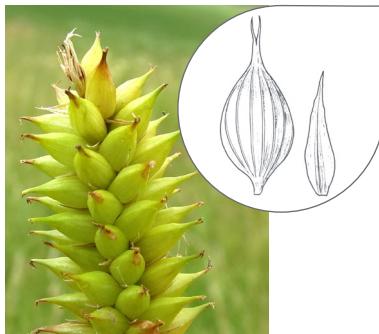

Carex riparia
KRASTA GRĪSLIS | V

- (1) līdz 150 cm augsts
- (2) lpp zaļas, platas (līdz 13 mm)
- (3) apakš. vārpīņas seglapa garāka par visu ziedkopu
- (4) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas
- (5) pūslīši dzeltenbrūni, bez papillām, spīdigi, drīksnas 3

LĪDZĪGS: *C. acutiformis*, *C. acuta*

9080, 6450

Carex vesicaria
UZPŪSTAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp zāles zaļas, 3-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa garāka vai = ar ziedkopu
- (4) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, ar matiņiem
- (5) pūslītis pakāpen sašaurinās knābītī

LĪDZĪGS: *C. rostrata*

9080, 6450

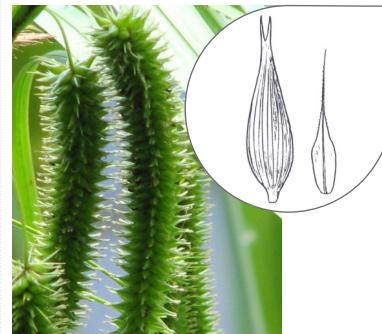
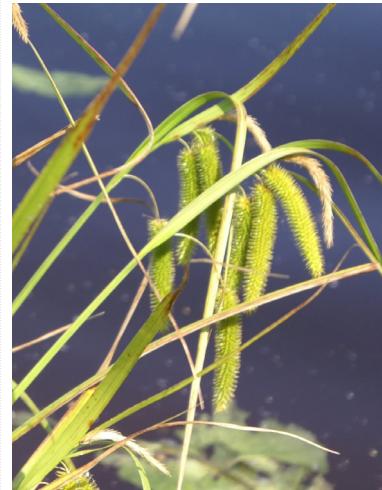

Carex rostrata
PŪSLIŠU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp zilganzaļas, stīvas, 3-5 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa garāka par ziedkopu
- (4) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, bez matiņiem
- (5) pūslītis strauji sašaurinās knābītī

LĪDZĪGS: *C. vesicaria*

91D0, 7140

Carex pseudocyperus
DIŽMELDRU GRĪSLIS | V

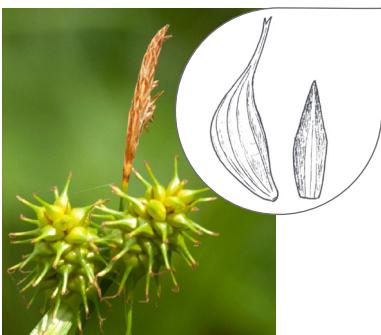
- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 7-10 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa 2-3x garāka par ziedkopu
- (4) lpp makstis nav sarkanās
- (5) ♀ ziedu vārpīņas vienmēr ar kātiem un nokarenas

LĪDZĪGS: nav

9080, 7140

SLAPJI MEŽI (2)

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex flava
DZELTENAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 60 cm augsts
- (2) lpp 3-5 mm pl
- (3) aug dzeltenīgi zaļš
- (4) apakš. vārpīņas seglapa daudz garāka par ziedkopu
- (5) pūslīši gari, atliekušies

LĪDZĪGS: *C. serotina*, *C. lepidocarpa*

Carex globularis
APAĻVĀRPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 45 cm augsts
- (2) lpp 1-2 mm pl
- (3) lpp makstis purpursarkanais, parasti slēpjās dzīļi sfagnos
- (4) apakš. vārpīņas seglapa īsāka par ziedkopu
- (5) pūslīši ar matīniem

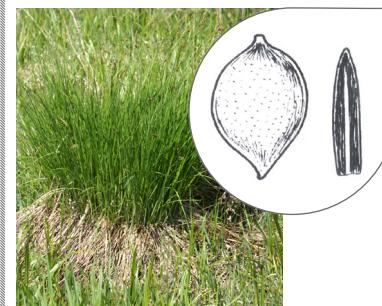
LĪDZĪGS: *C. pilulifera*

Carex nigra
DZELSZĀLE | B

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp 2-3 mm pl
- (3) aug ceros vai atsev. eksemplāriem
- (4) apakš. vārpīņas seglapa līdz ziedkopas pusei, bez izteikta maksts
- (5) pūslīši dažkārt brūnējoši

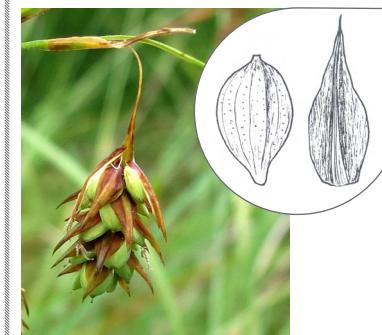
LĪDZĪGS: *C. elata* (bet tas lielos ciņos)

Carex cespitosa
CIŅU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl
- (3) lielos, izcilnētos ciņos
- (4) lpp makstis tumši purpurbrūnas
- (5) apakš. vārpīņas seglapa īsāka par apakš. vārpīnu

LĪDZĪGS: *C. elata*

Carex paupercula
PALU GRĪSLIS | R

- (1) līdz 60 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa garāka par ziedkopu
- (4) ♀ ziedu vārpīņas 2-4, nokarenas
- (5) pūslīša plēksne šaurāka un garāka par pūslīti

LĪDZĪGS: *C. limosa*

9080, 7160, 7230

91D0

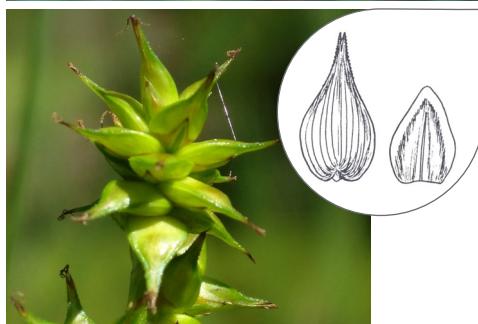
91D0, 4010, 6230, 6270, 6410, 6450

9080, 6450

91D0

SLAPJI MEŽI (3)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

VĀRPINĀS PŪSLIŠI ZVAIGŽNVEIDĪGI IZVĒRSTI

STUBLĀJI ĽOGANI, PARASTI SAGĀZUŠIES

VĀRPINĀ TIKAI 2-3 PŪSLIŠI

Carex disperma
DIVSĒKLU GRĪSLIS | R

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp ap 2 mm pl
- (3) nelielos ceros
- (4) vārpījas kā mazas zvaigznītes
- (5) pūslīši olveidīgi, nedaudz spārnaini, ar daudzām dzīsliņām, bez divzobaina knābīša

LĪDZĪGS: *C. diandra*, *C. contigua*

Carex echinata
ASLAPU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp ap 2 mm pl
- (3) nelielos ceros
- (4) vārpījas kā mazas zvaigznītes
- (5) pūslīši olveidīgi, nedaudz spārnaini, ar daudzām dzīsliņām

LĪDZĪGS: *C. diandra*, *C. contigua*

91DO, 9080, 7140

Carex loliacea
AIREŅU GRĪSLIS | R

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp ap 1 mm pl
- (3) skrajos ceros, ļogans
- (4) vārpījā 5-7 pūslīši
- (5) pūslīši lancetiski, ar daudzām dzīsliņām, bez divzobaina knābīša

LĪDZĪGS: *C. disperma*

9080, 91DO

Carex cinerea
IESIRMAIS GRĪSLIS | B

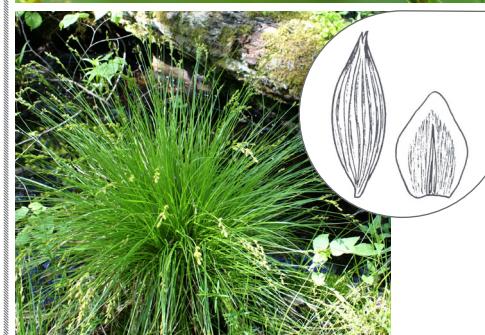
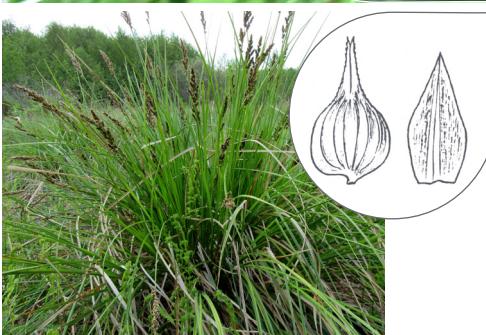
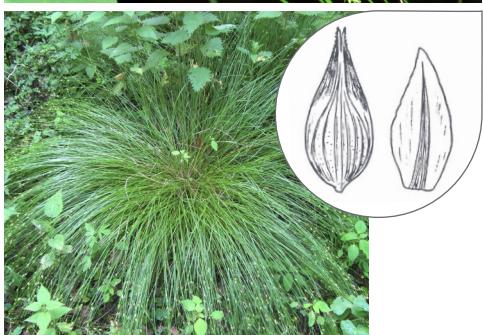
- (1) līdz 70 cm augsts
- (2) lpp 2-3 mm pl, augs pelēkzaļš
- (3) blīvos ceros
- (4) vārpījas 4-7, visas vienādas, vienmērīgi izretinātas
- (5) pūslītis ar īoti īsu knābīti, ventrālajā pusē 2 izcilnētas dzīslas

LĪDZĪGS: *C. heleonastes* (bet tas īoti rets)

91DO, 7140

SLAPJI MEŽI (4)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex remota
ATTĀLVĀRPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 60 cm augsts
 - (2) lpp ap 2 mm pl
 - (3) ciešos ceros
 - (4) vārpīnas sīkas
 - (5) vārpīnu seglapas ļoti garas
 - (6) pūslītis nedaudz spārnains
- LĪDZĪGS: nav

AUG CIŅOS

Carex appropinquata
SATUVINĀTAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 100 cm augsts
 - (2) lpp ap 2 mm pl
 - (3) ļoti ciešā, izcilnētā, lielā ciņī
 - (4) makstis sarkanbrūnas, matveidīgi gareniski sašķeltas
 - (5) pūslītis ar garu, galā sekli divzobainu knābīti
- LĪDZĪGS: *C. paniculata*

9050, 91E0
DMB INDIKATORSUGA

9080, 7160, 7220, 7230

Carex elongata
PAGARINĀTAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 80 cm augsts
 - (2) lpp 3-5 mm pl
 - (3) ciešā ciņī
 - (4) makstis nav sarkanbrūnas un nešķeljas
 - (5) pūslītis "pagarināts", knābītis nedaudz atliekts
- LĪDZĪGS: nav

9080

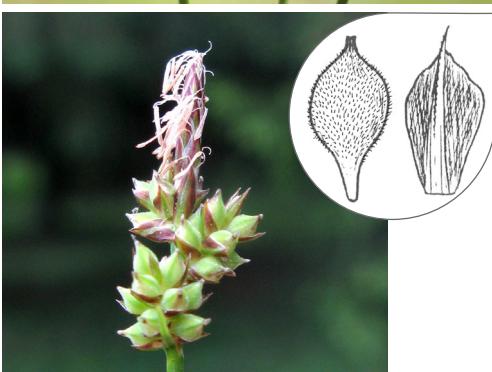
Carex chordorrhiza
TIEVSAKNU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 30 cm augsts
 - (2) ar ļoti garu sakneni dzīļi sfagnos
 - (3) vārpīnas nedaudz, galviņveida ziedkopā stublāja galā
 - (4) gatavi pūslīši brūni, spīdīgi
- LĪDZĪGS: nav

91D0, 7140

SAUSI SKUJKOKU UN JAUKTU KOKU MEŽI

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex ericetorum VIRSĀJU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 40 cm augsts
- (2) lpp ūsas, stīvas, atliektas
- (3) ap. vārp. seglapa zvīņveida, ar ūsu maksti
- (4) pūslīši ar sarveida matiņiem
- (5) pūslīša plēksnes gals strups, ar baltu vai plēvjainu malu

LĪDZĪGS: *C. pilulifera*, *C. montana*, *C. caryophyllea*

2180, 9060, 91T0, 4030

Carex pilulifera LODVĀRPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp ūsakas par stublāju, 1-2,5 mm pl
- (3) ap. vārp. seglapa lapveida, bez maksts
- (4) pūslīši ar sarveida matiņiem
- (5) pūslīša plēksnes gals smallis

LĪDZĪGS: *C. ericetorum*, *C. caryophyllea*, *C. montana*

2180, 9010, 91T0, 4030, 6230

Carex montana KALNU GRĪSLIS | R

- (1) līdz 40 cm augsts
- (2) lapas mīkstas nolikušas, pie pamata daudz iepr. gada lapu palieku, makstis sarkanbrūnas
- (3) apakš. vārp. seglapa zvīņveida, ar smalli
- (4) pūslīši ar sarveida matiņiem, ar izteiktām dzīslām
- (5) visas plēksnes smallas, tumšas

LĪDZĪGS: *C. ericetorum*, *C. caryophyllea*, *C. pilulifera*

9010, tikai Latvijas R, D, DA daļā

Carex arenaria SMILTĀJA GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp stublāja lejas daļā, pelēcīgi zaļas, stīvas
- (3) ar garu horizontālu sakneni, no kā aug vertikālie stublāji
- (4) pūslīši bez matiņiem, ar dzīslām un platu spārnu

LĪDZĪGS: nav

2180, 91T0 (piejūrā)

SAUSI LAPKOKU UN JAUKTU KOKU MEŽI

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

PŪSLIŠI AR SARINIEM

Carex digitata
PIRKSTAINAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 35 cm augsts
- (2) lpp 3-5 mm pl
- (3) lpp makstis koši sarkanbrūnas
- (4) ♀ ziedu vārpīņas uz ūsiem kātiņiem
- (5) pūslīši ar sariņiem
- LĪDZĪGS: *C. rhizina* (joti rets)

Carex sylvatica
MEŽA GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 4-8 mm pl
- (3) lpp makstis nav sarkanbrūnas
- (4) veido nelielus cerus
- (5) ♀ ziedu vārpīņas uz 2-7 cm gariem nolīkušiem kātiņiem
- (6) ♂ ziedu vārpīņa gaiši brūna
- (7) ♀ ziedu vārpīņa pūslīši skraji, ar garu knābīti, bez dzīsliņām
- LĪDZĪGS: *C. pilosa*

9020, 9050, 9180

Carex pilosa
MATAINAIS GRĪSLIS | ĽR

- (1) līdz 60 cm augsts
- (2) lpp 5-6 mm pl, mala un uz dzīslām ar matīniem
- (3) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas
- (4) veido lielas audzes
- (5) ♀ ziedu vārpīņas ar kātiem, apakšējās kāts ar maksti
- (6) ♂ ziedu vārpīņa tumši brūna, garā kātā
- (7) pūslīši ♀ ziedu vārpīņas skraji
- LĪDZĪGS: *C. sylvatica*, *C. vaginata*

9180, 9020, tikai Latvijas DA

Carex vaginata
MAKSTAINAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp 4-5 mm pl
- (3) lapu makstis brūnas
- (4) apakš. vārpīņas kāts līdz 3 cm garā seglapas maksti
- (5) pūslītis trīsšķautīnains, bez dzīsliņām
- LĪDZĪGS: *C. panicea* (zilganzaļš), *C. pilosa*

9020, 9050

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex brizoides
VIZUĻU GRĪSLIS | R

- (1) līdz 60 cm augsts
- (2) lpp 3 mm pl, garas
- (3) ar tieviem, gariem sakneņiem, var veidot lielas audzes
- (4) pūslīši bez matīniem, ar dzīsliņām un šauru spārnu
- LĪDZĪGS: *C. praecox*

9020, 9180

VIRSĀJI

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

SLAPJI VIRSĀJI

Carex nigra
DZELSZĀLE | B

- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp 1-3 mm pl
 - (3) nelielos ceros
 - (4) apakš. vārpīnas seglapa līdz ziedkopas pusei, bez izteiktas maksts
 - (5) pūslīši divšķautīnai, dažkārt brūnējoši
 - (6) uz saknēm īsi oranži matiņi
- LĪDZĪGS: *C. panicea*, *C. elata* (bet tas lielos ciņos)

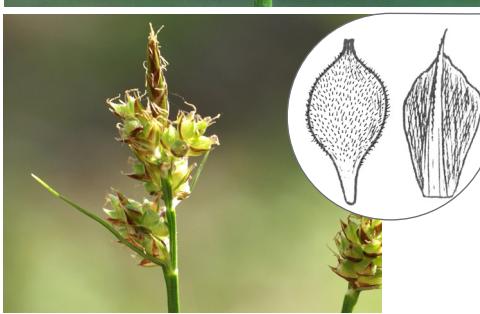

Carex panicea
SĀRES GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp 2-4 mm pl
 - (3) nelielos ceros, zilganzaļš
 - (4) apakš. vārpīnas seglapa līdz ziedkopas pusei, ar 1-3 cm maksti
 - (5) pūslīši trišķautīnai
- LĪDZĪGS: *C. nigra*, *C. vaginata*

9100, 4010, 6230, 6270, 6410, 6450

SAUSI VIRSĀJI

ATŠĶIRAMI PĒC APAKŠĒJĀS VĀRPĪNAS SEGLAPAS
PŪSLĪŠI AR MATIŅIEM

Carex pilulifera
LODVĀRPU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp 1-2,5 mm pl
 - (3) apakš. vārpīnas seglapa lapveida, bez maksts
 - (4) pūslīši ar sarveida matiņiem
 - (5) pūslīša plēksnes gals smails
- LĪDZĪGS: *C. caryophyllea*, *C. ericetorum*, *C. montanum*

Carex ericetorum
VIRSĀJU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 40 cm augsts
 - (2) lpp stīvas, atliektas
 - (3) ap. vārp. seglapa zvīņveida, ar ūsu maksti
 - (4) pūslīši ar sarveida matiņiem
 - (5) pūslīša plēksnes gals strups, ar baltu vai plēvjainu malu
- LĪDZĪGS: *C. pilulifera*, *C. montana*, *C. caryophyllea*

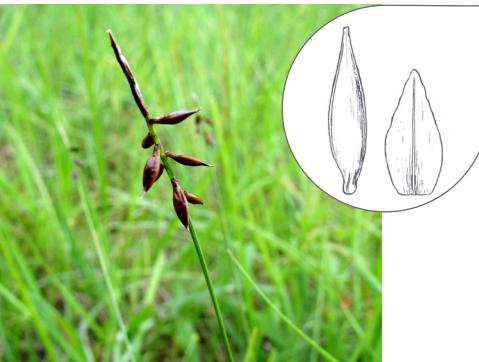
2180, 9010, 9100, 4030, 6230

2180, 9060, 9100, 4030

PURVI UN AVOKSNĀJI

VIENVĀRPAS GRĪŠĻI

VIENMĀJAS GRĪŠĻI

AUGSTIE PURVI

Carex pauciflora
MAZZIEDU GRĪSLIS | B

- (1) 8-30 cm augsts
 - (2) lpp īsas, šauras
 - (3) pazemes dzinumi, cerus neveido
 - (4) vārpīņa 1, kur ♂ ziedi augšā, zemāk daži ♀ ziedi
 - (5) pūslīši 2-5, gari, dzelteni, slīpi lejup vērsti
- LĪDZĪGS: nav

7110, 9100

DIVMĀJU GRĪŠĻI

KAĻKAINI PURVI UN AVOKSNĀJI

Carex davalliana
DEVELA GRĪSLIS | LR

- (1) 10-50 cm augsts
 - (2) lpp īsas, šauras, durošas
 - (3) blīvos ciņos
 - (4) ♂ un ♀ ziedu vārpīņa uz atsevišķiem augiem - divmājiņieks
 - (5) gatavi pūslīši brūni, spīdīgi, nedaudz uz leju atliekti
- LĪDZĪGS: *C. dioica*

7230

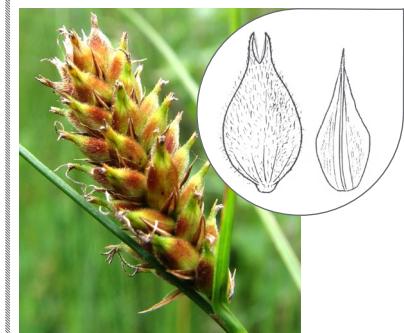
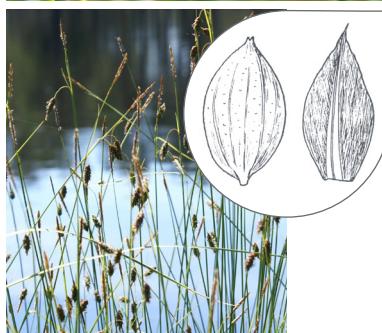
Carex dioica
DIVMĀJU GRĪSLIS | R

- (1) 10-35 cm augsts
 - (2) lapas ļoti īsas, sarveidīgas
 - (3) pazemes dzinumi, cerus neveido
 - (4) ♂ un ♀ ziedu vārpīņa uz atsevišķiem augiem - divmājiņieks
 - (5) gatavi pūslīši brūni, spīdīgi, bet nav uz leju atliekti
- LĪDZĪGS: *C. davalliana*, *C. pulicaris*

7140, 7160, 7230

AUGSTIE UN PĀREJAS PURVI

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex rostrata
PŪSLIŠU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 3-5 mm pl, zilganzaļas, stīvas
- (3) ♀ vārpīņas ar kātiem, nav nokarenas
- (4) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, bez matiņiem
- (5) pūslītis strauji sašaurinās īsā, ļoti sekli divzobainā knābītī
- LĪDZĪGS: *C. vesicaria*

7140, 91D0

Carex limosa
DŪKSTU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 40 cm augsts
- (2) lpp 3-5 mm pl, zilganzaļas, stīvas
- (3) ♀ vārpīņas 1-2(3), ar kātiem, nokarenas
- (4) pūslītis strauji sašaurinās īsā, ļoti sekli divzobainā knābītī
- (5) pūslīša plēksne apm. = ga un pl ar pūslīti
- LĪDZĪGS: *C. paupercula*

7110, 7140

Carex elata
AUGSTAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 120 cm augsts
- (2) lpp 3-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīņas seglapa līdz ziedkopas pusei
- (4) lapu makstis brūnas
- (5) lielos, izcilnētos ciņos
- (6) pūslīši ar dzīslīņām
- LĪDZĪGS: *C. cespitosa*

2190, 7140, 7210, 7230, 9080

Carex flava
DZELTENAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 60 cm augsts
- (2) lpp 3-5 mm pl
- (3) augs dzeltenīgi zaļš
- (4) apakš. vārpīņas seglapa daudz garāka par ziedkopu
- (5) ♂ ziedu vārpīņa 1, parasti sēdoša vai ar īsu, taisnu kātu
- LĪDZĪGS: *C. lepidocarpa*, *C. serotina*

7160, 7230

PŪSLIŠI AR MATIŅIEM
Carex lasiocarpa
PŪKAUGĻU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp garas, šauras, 1-2 mm pl
- (3) ♀ vārpīņas parasti 2, sēdošas
- (4) pūslītis ar matiņiem
- (5) pūslīša plēksne smaila
- LĪDZĪGS: *C. hostiana*, *C. hirta*

7140, 7210, 7160

AUGSTIE UN PĀREJAS PURVI, AVOKSNĀJI (NEKAĻĶAINI)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

AR GARIEM SAKNEŅIEM

Carex chordorrhiza

TIEVSAKNU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 30 cm augsts
- (2) lapas ļoti ūgas, sarveidīgas
- (3) ar ļoti garu sakneni dzili sfagnos
- (4) vārpīņas nedaudz, cieši galvīnveida ziedkopā stublāja galā
- (5) gatavi pūslīši brūni, spīdīgi, ar īsu knābīti

LĪDZĪGS: nav

7140, 91D0

Carex cinerea IESIRMAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 70 cm augsts
 - (2) lpp 2-3 mm pl, augs zaļganpelēks
 - (3) bīlos, nelielos ceros
 - (4) vārpīņas 4-7, visas vienādas, vienmērīgi attālinātas
 - (5) pūslītis ar īsu divzobainu knābīti
- LĪDZĪGS: *C. heleonastes* (bet tas ļoti rets)

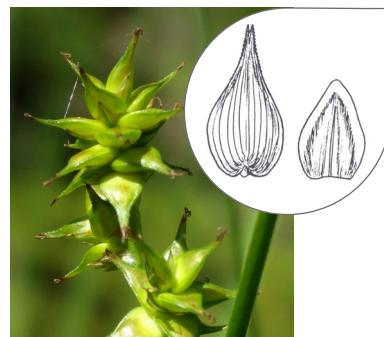
7140, 91D0

Carex diandra DIVPUTEKŠNLAPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 70 cm augsts
 - (2) lpp 3 mm pl, īsākas par stublāju
 - (3) atsevišķiem eksemplāriem vai skrajos ceros
 - (4) vārpīņas neatveras zvaigžneidīgi
 - (5) pūslītis ar garu, galā sekli divzobainu knābīti
- LĪDZĪGS: *C. echinata*

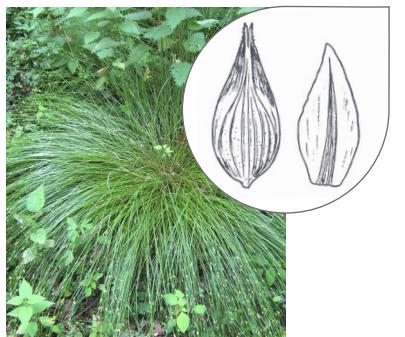
7140, 7160

Carex echinata ASLAPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp ap 2 mm pl
 - (3) nelielos ceros
 - (4) vārpīņas zvaigžneidīgi izvērstas
 - (5) pūslīši olveidīgi, nedaudz spārnaini, ar daudzām dzīslīņām
- LĪDZĪGS: *C. diandra*, *C. contigua* (6510)

7140, 91D0, 9080

Carex remota ATTĀLVĀRPU GRĪSLIS | V

- (1) līdz 60 cm augsts
 - (2) lpp ap 2 mm pl
 - (3) ciešos ceros
 - (4) vārpīņas sīkas
 - (5) vārpīnu seglapas ļoti garas
 - (6) pūslītis nedaudz spārnains
- LĪDZĪGS: nav

7160, 9050, 91E0

KAĻĶAINI PURVI UN AVOKSNĀJI (1)

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex hostiana
HOSTA GRĪSLIS | V

(1) līdz 90 cm augsts
(2) lpp 2-5 mm pl
(3) ♀ vārpīnas 2-3, sēdošas vai ar ļoti īsu kātu
(4) pūslītis pakāpeniski sašaurinās divzobainā knābītī
(5) pūslīša plēksne strupa, ar plēvainu malu

LĪDZĪGS: *C. lasiocarpa*

7220, 7230, 6410

Carex lepidocarpa
ZVĪNAUGĻU GRĪSLIS | V

(1) līdz 60 cm augsts
(2) lapas 2-3 mm pl
(3) augs spilgti zaļš
(4) apakš. vārpīnas seglapa nedaudz garāka par ziedkopu vai = ar to
(5) ♂ ziedu vārpīņa 1, tās kāts bieži ir slīpi atstāvošs

LĪDZĪGS: *C. flava*, *C. serotina*

7140, 7230

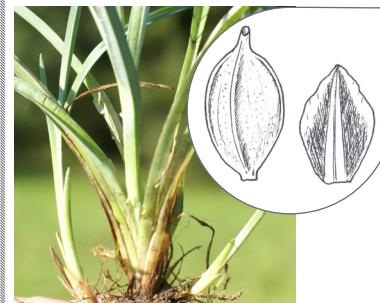

Carex ornithopoda
PLEZNVEIDA GRĪSLIS | R

(1) līdz 20 cm augsts
(2) lpp 2-3 mm pl
(3) nelielos ceros
(4) ♀ ziedu vārpīnas 2-3, tīsos kātos
(5) ♂ ziedu vārpīņa atrodas zemāk par ♀
(6) pūslīši izteikti trīšķautīnai, ar sarveidīgiem matīniem

LĪDZĪGS: *C. digitata*

7220, 6210

VEGETATĪVĀ STĀVOKLĪ ATŠKIRAMI PĒC ZVĪNLAPU/LAPU MAKSTU KRĀSAS
Carex panicea
SĀRES GRĪSLIS | B

(1) līdz 50 cm augsts
(2) lpp 2-4 mm pl
(3) augs zilganzaļš
(4) lpp makstis brūnas
(5) ♀ vārpīnas ar kātiem, kas ietvertas 1-3 cm garās makstīs, nav nokarenas
(6) pūslīši trīšķautīnai

LĪDZĪGS: *C. nigra*, *C. vaginata*

7230, 7220, 4010, 6230, 6270, 6410

Carex flacca
ZILGANĀIS GRĪSLIS | V

(1) apm. 60 cm augsts
(2) lpp 3-6 mm pl
(3) augs zilganzaļš
(4) lpp makstis sarkanbrūnas
(5) ♀ vārpīnas ar kātiem, nokarenas
(6) pūslīši uzpūsti, bez dzīslām, melnējoši, ar papillām un sariņiem

LĪDZĪGS: *nav*

7220, 7230, 6210, 6410, 2190

KAĻķAINI PURVI UN AVOKSNĀJI (2)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

LIELOS CIŅOS

VEGETATĪVĀ STĀVOKLĪ ATŠĶIRAMI PĒC LAPU MAKSTU KRĀSAS UN ŠKELŠANĀS

Carex appropinquata
SATUVINĀTAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp apm. 2 mm pl
- (3) ļoti ciešā, izcilnētā, lielā ciņī
- (4) zvīnlapas sarkanbrūnas, matveidīgi šķeltas
- (5) pūslītis ar garu, galā sekli divzobainu knābīti

LĪDZĪGS: *C. paniculata*

Carex paniculata
SKARAINAIS GRĪSLIS | R

- (1) līdz 110 cm augsts
- (2) lpp 4-6 mm platas
- (3) ļoti ciešā, izcilnētā, lielā ciņī
- (4) zvīnlapas brūnas, nešķelas matveidīgi
- (5) pūslītis ar garu, galā sekli divzobainu knābīti

LĪDZĪGS: *C. appropinquata*

Carex buxbaumii
BUKSBAUMA GRĪSLIS | R

- (1) līdz 80 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl, augs zaļganpelēks
- (3) skrajos ceros
- (4) vārpīnas parasti 3 (4), gala vārp. augšā ♀, apakšā ♂ ziedi, pārējās ♀ vārp.
- (5) pūslītis ar papilām, knābītis ļoti īss, ļoti sekli divzobains

LĪDZĪGS: *C. hartmanii*, *C. cinerea*

7160, 7220, 7230, 9080

7160, 7220

7230, 6410

7140, 2190

KAĻĶAINI ZĀLĀJI

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex hostiana
HOSTA GRĪSLIS | V

- (1) līdz 90 cm augsts
- (2) lpp 2-5 mm pl
- (3) ♀ vārpīņas 2-3, sēdošas vai ar ļoti īsu kātu
- (4) pūslītis pakāpeniski sašaurinās divzobainā knābītī
- (5) pūslīša plēksne strupa, ar plēvainu malu

LĪDZĪGS: *C. lasiocarpa*

6410, 7220, 7230

Carex panicea
SĀRES GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl
- (3) augs zilganzaļš, skrajos ceros
- (4) lapu makstis brūnas
- (5) ♀ vārpīņas ar kātiem, kas ietvertas 1-3 cm ga makstīs, nav nokarenas
- (6) pūslīši trīssķautņaini, ar papilām, bez sariņiem

LĪDZĪGS: *C. nigra*

6230, 6270, 6410, 7220, 7230, 4010
BVZ INDIKATORSUGA

Carex flacca
ZILGANĀIS GRĪSLIS | V

- (1) apm. 60 cm augsts
- (2) lpp 3-6 mm pl
- (3) augs zilganzaļš
- (4) lapu makstis sarkanbrūnas
- (5) ♀ vārpīņas ar kātiem, nokarenas
- (6) pūslīši uzpūsti, melnējoši, ar papilām un sariņiem

LĪDZĪGS: *nav*

2190, 7230, 6210, 6410
BVZ INDIKATORSUGA

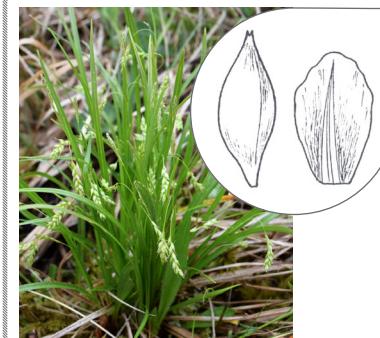

Carex ornithopoda
PLEZNVEIDA GRĪSLIS | R

- (1) līdz 20 cm augsts
- (2) lpp 2-3 mm pl
- (3) nelielos ceros
- (4) ♀ ziedu vārpīņas 2-3, ūlos kātos
- (5) ♂ ziedu vārpīņa atrodas zemāk par ♀
- (6) pūslīši izteikti trīssķautņaini, ar sarveidīgiem matiņiem

LĪDZĪGS: *nav*

6210, 7220
BVZ INDIKATORSUGA

Carex capillaris
MATVEIDA GRĪSLIS | R

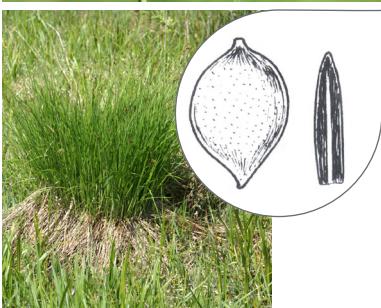
- (1) līdz 40 cm augsts
- (2) lpp 2-3 mm pl
- (3) nelielos ceros
- (4) ♀ ziedu vārpīņas garos kātos, nokarenas
- (5) pūslīši lancetiski, spīdīgi, bez dzīslīņām

LĪDZĪGS: *nav*

6210, 6410, 7230

SLAPJI UN MITRI ZĀLĀJI (1)

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠĻI

LIELOS CIŅOS

Carex cespitosa CIŅU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl
- (3) apakš. vārp. seglapa īsāka par apakš. vārpīnu
- (4) lapu makstis tumši sarkanbrūnas
- (5) lielos, izcilnētos ciņos
- (6) pūslīši bez dzīslīņām

LĪDZĪGS: *C. elata*

6450

Carex elata AUGSTAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 120 cm augsts
- (2) lpp 3-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīnas seglapa līdz ziedkopas pusei
- (4) lapu makstis brūnas
- (5) lielos, izcilnētos ciņos
- (6) pūslīši ar dzīslīņām

LĪDZĪGS: *C. cespitosa*

6450, 7140, 7210, 7230, 9080

VEIDO AUDZES

Carex vesicaria UZPŪSTAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp 3-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīnas seglapa garāka vai = ar ziedkopu
- (4) lpp makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, ar matīniem
- (5) pūslītis pakāpen sašaurinās knābītī

LĪDZĪGS: *C. rostrata*

6450, 9080

Carex acuta SLAIDAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 120 (150) cm augsts
- (2) lpp 3-9 mm pl
- (3) apakš. vārpīnas seglapa vienmēr garāka par visu ziedkopu
- (4) stublājs zem ziedkopas raupjš
- (5) lapu makstis brūnas, iekšmala plēvjaina - zīdpapīram līdzīga
- (6) pūslīši gludi, ar vāji saskatāmām dzīslām, drīksnas 2

LĪDZĪGS: *C. acutiformis*, *C. aquatilis*

(L.R, stublājs zem ziedkopas gluds)

6450

Carex acutiformis KRASTMALAS GRĪSLIS | B

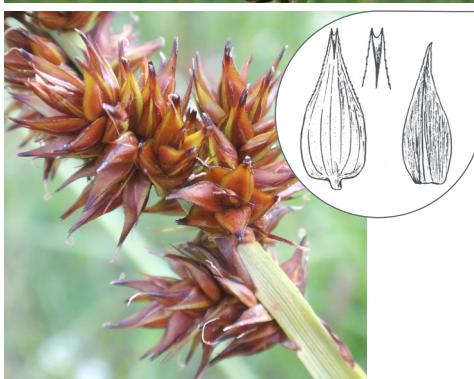
- (1) 100-130 cm augsts
- (2) lpp nedaudz zilganas, 4-6 mm pl
- (3) apakš. vārpīnas seglapa vienmēr garāka par visu ziedkopu
- (4) stublājs zem ziedkopas raupjš
- (5) lapu makstis koši sarkanbrūnas
- (5) pūslīši zaļganpelēki, ar papilām, izteiktām dzīslām, drīksnas 3

LĪDZĪGS: *C. acuta*, *C. riparia*

9080, 91E0, 6450

SLAPJI UN MITRI ZĀLĀJI (2)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠĻI

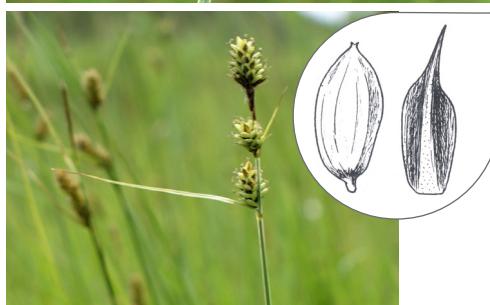

Carex vulpina
LAPSU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp līdz 10 mm pl
- (3) lielos, ciešos ceros
- (4) stublājs spēcīgs, trīšķautņains, nedaudz spārnains
- (5) lapu makstis brūnas

LĪDZĪGS: nav

6450, 6510

KAĻĶAINOS BIOTOPOS
LĪDZĪGI, BET *C. hartmanii* PARASTI AUGŠĒJAI VĀRPINĀI PIETUVINĀTAS 2 MAZĀKAS VĀRPINĀS

● *Carex buxbaumii*
BUKSBAUMA GRĪSLIS | R

- (1) līdz 75 cm augsts
- (2) lpp 2-4 mm pl, augs pelēkzaļš
- (3) nelielos, blīvos ceros
- (4) vārpinās 3 (4), gala vārpināi augšā ♀, apakšā ♂ ziedi, pārējās ♀ vārpinās
- (5) pūslīša plēksnes vidusdzīsla ar papilām
- (6) visas vārpinās gandrīz vienāda izmēra

LĪDZĪGS: *C. hartmanii*

6410, 7230

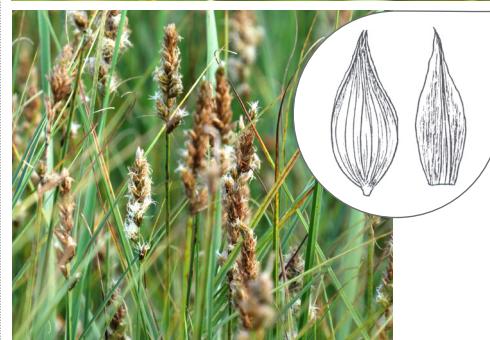

Carex hartmanii
HARTMANA GRĪSLIS | V

- (1) līdz 70 cm augsts (2) lpp 2-4 mm pl
- (3) nelielos, blīvos ceros
- (4) vārpinās 4-6, gala vārpināi augšā ♀, apakšā ♂ ziedi, pārējās ♀ vārpinās
- (5) pūslīša plēksnes vidusdzīsla bez papilām
- (6) augšējai vārpināi parasti pietuvinātās 2 mazākas vārpinās

LĪDZĪGS: *C. buxbaumii*

6410
BVZ INDIKATORSUGA

VEIDO AUDZES

Carex disticha
DIVRINDU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 100 cm augsts
- (2) lpp uz stublāja izvietotas augstu, apm 1/3 tā apakšdaļas aizņem zvīņlapas
- (3) ar gariem sakneņiem, lielās audzēs, nekad ciņos
- (4) ziedkopā daudz vārpinu (15-30)

LĪDZĪGS: nav

6450

MĒRENI MITRI UN SAUSI ZĀLĀJI (1)

DAŽĀDVĀRPU GRĪŠLI

Carex nigra
DZELZSZĀLE | B

- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp 2-3 mm pl
 - (3) nelielos ceros vai atsev. eksemplāriem
 - (4) apakš. vārpīnas seglapa līdz ziedkopas pusei, bez izteiktas maksts
 - (5) pūslīši dažkārt brūnējoši
 - (6) uz saknēm tīsi oranži matīni
- LĪDZĪGS: *C. panicea*, *C. elata* (bet tas lielos ciņos)

91D0, 4010, 6230, 6270, 6410, 6450

Carex pilulifera
LODVĀRPU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts
- (2) lpp 1-2,5 mm pl
- (3) ♀ ziedu vārpīnas gandrīz lodveida
- (4) apakš. vārpīnas seglapa lapveida, bez maksts
- (5) pūslīši ar sarveida matīniem

LĪDZĪGS: *C. caryophyllea*,
C. ericetorum, *C. montana*

2180, 9010, 91T0, 4030, 6230

ATŠKIRAMI PĒC APAKŠĒJĀS VĀRPĪNAS SEGLAPAS
Carex pilulifera
LODVĀRPU GRĪSLIS | B

- (1) līdz 30 cm augsts
 - (2) lpp 1-3 mm pl
 - (3) ♀ ziedu vārpīnas iegarenas, līdz 1,7 cm ga
 - (4) apakš. vārpīnas seglapa zvīņveida, ar 0,5 cm garu maksti
 - (5) pūslīši ar sarveida matīniem
- LĪDZĪGS: *C. pilulifera*, *C. ericetorum*, *C. montana*

6120, 6210
BVZ INDIKATORSUGA

Carex hirta
PŪKAINAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 80 cm augsts
 - (2) lpp 3-6 mm pl, no abām pusēm ar matīniem
 - (3) lapu makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, ar matīniem
 - (4) pūslīši ar matīniem un gari divzobainu knābīti
- LĪDZĪGS: *C. lasiocarpa*

6270, 6510

Carex pallescens
BĀLGANAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 60 cm augsts
 - (2) lpp 3-5 mm pl, ar izklaidus matīniem
 - (3) lapu makstis brūnas līdz sarkanbrūnas, ar matīniem
 - (4) pūslīši kaili, faktiski bez knābīša
 - (5) vārpīnu seglapas pie pamata sakrokotas
- LĪDZĪGS: nav

6230, 6510

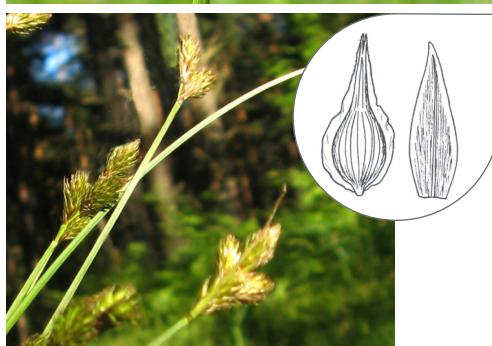
MĒRENI MITRI UN SAUSI ZĀLĀJI (2)

VIENĀDVĀRPU GRĪŠLI

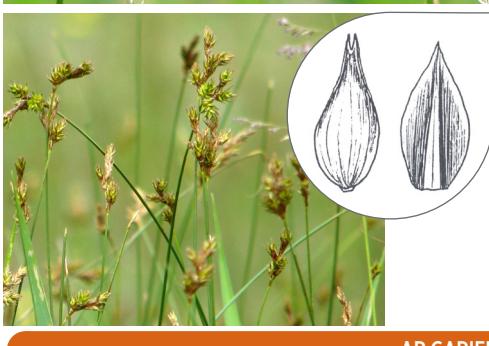
Carex contigua
VĀRPAINAIS GRĪSLIS | B

- (1) līdz 70 cm augsts
 - (2) lpp 2-4 mm pl
 - (3) nelielos, blīvos ceros
 - (4) līdz 10 vārpīņas satuvinātās stublāja galā
- LĪDZĪGS: *C. echinata* (bet tas purvos)

Carex leporina
ZĀKU GRĪSLIS | B

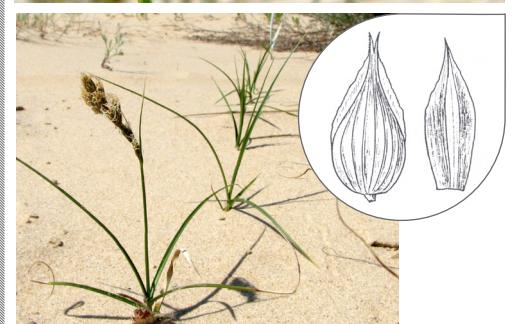
- (1) līdz 50 cm augsts
 - (2) lpp 2-3 mm pl
 - (3) nelielos, blīvos ceros
 - (4) vārpīņas elliptiskas, satuvinātās stublāja galā
 - (5) pūslīši ar dzīslām un platu spārnu līdz pūslīša apakšai
- LĪDZĪGS: *C. praecox*

AR GARIEM SAKNEŅIEM

Carex praecox
AGRAIS GRĪSLIS | V

- (1) līdz 40 cm augsts, smalkiem, tieviem stublājiem
 - (2) lpp 1-2 mm pl
 - (3) ar garu sakneni, no kā paralēli aug stublāji
 - (4) vārpīņas iegarenas, satuvinātās stublāja galā
- LĪDZĪGS: *C. leporina*

Carex arenaria
SMILTĀJA GRĪSLIS | B

- (1) līdz 50 cm augsts, stingriem, spēcīgiem stublājiem
 - (2) lpp 2-4 mm pl, pelēcīgi zaļas, stīvas
 - (3) ar garu horizontālu sakneni, no kā aug jauni dzinumi
 - (4) pūslīši ar dzīslām un platu spārnu līdz pūslīša pusei
- LĪDZĪGS: nav

6510

6510

6120

6120 (piejūrā), 2180, 91TO